

Wolkom in Hannelswert

Fryslân in 2050

Planbureau Fryslân

Toekomstscenario Hannelswert

2

Hannelswert

Hannelswert is een fictieve regio in Fryslân in 2050. De regio bestaat uit een stedelijke kern van ongeveer 120.000 inwoners, met daaromheen zes dorpen die in verschillende mate verbonden zijn met de stad.

In Hannelswert staan economische ontwikkeling en individuele kansen centraal. Werk, wonen, zorg en vrije tijd worden grotendeels georganiseerd door bedrijven en marktpartijen. Inwoners hebben veel keuzevrijheid en kunnen hun leven inrichten op een manier die past bij hun wensen, ambities en financiële mogelijkheden.

Groeien door ambitie en economische kansen

Veel ontwikkelingen ontstaan vanuit vraag en aanbod. Bedrijven investeren in nieuwe woningen, voorzieningen, technologie en dienstverlening op plekken waar behoefte is en waar kansen liggen. Concurrentie en innovatie zorgen voor een dynamische omgeving waarin nieuwe ideeën en initiatieven zich snel kunnen ontwikkelen.

De overheid stelt kaders voor veiligheid, infrastructuur en leefbaarheid, maar laat de invulling grotendeels over aan de markt. Zij bewaakt de randvoorwaarden voor een goed functionerende samenleving en grijpt in wanneer publieke belangen daarom vragen.

Deze manier van organiseren zorgt voor dynamiek, innovatie en een breed aanbod aan voorzieningen. Tegelijk ontstaan er duidelijke verschillen tussen mensen en gebieden. De mogelijkheden die inwoners hebben hangen sterk samen met hun inkomen, opleiding, netwerk en positie op de arbeidsmarkt.

De basis van Hannelswert

Veel migratie en kleine huishoudens

Hannelswert bestaat uit een stad van ongeveer 120.000 inwoners die het economische centrum vormt, met daaromheen zes dorpen die in verschillende mate met de stad verbonden zijn. De regio trekt mensen aan vanwege werk, onderwijs en economische kansen. Daardoor is de bevolking divers en verandert de samenstelling regelmatig.

Mensen verhuizen relatief vaak wanneer werk, inkomen of woonmogelijkheden daarom vragen. De regio kent daardoor veel migratie, zowel vanuit andere delen van Nederland als vanuit het buitenland. Vooral in en rond de stad wonen veel studenten, internationale werknemers en andere groepen die zich flexibel tussen regio's bewegen.

Huishoudens zijn vaak klein. Alleenstaanden, stellen zonder kinderen en tijdelijke huishoudens komen veel voor. Plekken met veel werkgelegenheid en voorzieningen trekken inwoners aan, terwijl andere gebieden moeite kunnen hebben om inwoners en voorzieningen vast te houden.

De overheid bewaakt de basis, de markt neemt het initiatief

De overheid in Hannelswert richt zich op een beperkt aantal publieke taken, zoals veiligheid, waterbeheer en de bereikbaarheid van de regio. Voor veel andere onderwerpen laat zij ruimte aan bedrijven om initiatief te nemen.

Veel voorzieningen ontstaan vanuit vraag en aanbod. Wanneer er behoefte is aan woningen, zorg, energie, mobiliteit of vrijetijdsvoorzieningen, spelen bedrijven daarop in met nieuwe producten en diensten. Ontwikkelingen vinden vooral plaats op plekken waar vraag is en waar economische kansen worden gezien.

De rol van de overheid richt zich niet op uitvoering. Zij houdt toezicht, bewaakt de veiligheid en grijpt in wanneer essentiële voorzieningen niet beschikbaar zijn of wanneer de markt onvoldoende functioneert. De publieke organisatie is daardoor relatief klein en publieke middelen worden terughoudend ingezet.

Technologie als motor van vernieuwing

Technologie speelt een grote rol in Hannelswert. Bedrijven gebruiken kunstmatige intelligentie, automatisering en data om producten en diensten te ontwikkelen die aansluiten op de wensen van inwoners.
In het dagelijks leven loopt veel via digitale platforms. Inwoners regelen bijvoorbeeld hun vervoer, zorg, boodschappen, opleidingen en werk via apps die vraag en aanbod bij elkaar brengen.

Nieuwe technologie wordt vooral ontwikkeld op plekken waar veel vraag is of waar geld verdiend kan worden. Voorzieningen voor kleinere doelgroepen of minder aantrekkelijke markten ontwikkelen zich daardoor vaak langzamer.

Technologie zorgt voor gemak, efficiëntie en veel keuzevrijheid, maar vraagt ook dat inwoners digitaal vaardig zijn en kunnen meebewegen met veranderingen.

Het sociale leven in Hannelswert

Sociale contacten via werk en netwerken

Sociale contacten ontstaan in Hannelswert vooral via werk, opleidingen, sport, horeca en andere activiteiten. Mensen bouwen hun netwerk op rond gedeelde interesses, ambities en projecten. Ook relaties ontstaan vaak via deze netwerken of via digitale platforms. Relaties en gezinnen kennen verschillende vormen en veranderen mee met levensfasen en persoonlijke keuzes. Daardoor ontstaan gemakkelijk nieuwe contacten en relaties, maar zijn deze soms ook minder langdurig.
Netwerken zijn belangrijk in het dagelijks leven. Ze bieden toegang tot werk, kennis, opdrachten en nieuwe kansen. Mensen investeren daarom bewust in het onderhouden en uitbreiden van hun contacten.

Niet iedereen heeft dezelfde toegang tot deze netwerken. Mensen die door gezondheidsproblemen, financiële omstandigheden of andere persoonlijke situaties minder deelnemen aan werk, onderwijs of activiteiten, hebben vaak een kleiner netwerk en komen minder gemakkelijk in contact met nieuwe mensen. Daardoor hebben zij ook minder toegang tot informatie, kansen en ondersteuning. Hierdoor kunnen verschillen tussen inwoners toenemen.

Zorg georganiseerd via marktwerking

Zorg in Hannelswert is grotendeels georganiseerd via marktwerking. Inwoners kiezen een zorgpakket via verzekeringen of abonnementen en betalen extra voor aanvullende zorg.

Het aanbod richt zich vooral op behandelingen die veel voorkomen en efficiënt te organiseren zijn. In de stad zijn gespecialiseerde klinieken en behandelcentra waar technologie, zoals robotisering en digitale monitoring, veel wordt ingezet. Hierdoor kan zorg voor grote groepen mensen snel en doelgericht worden aangeboden.
Voor minder voorkomende en complexere zorgvragen is het aanbod beperkter. Deze zorg is moeilijker te organiseren en vaak duurder, waardoor die minder beschikbaar is. Mensen moeten daardoor vaker verder reizen, langer wachten of zoeken naar een plek waar zij terechtkunnen.

De verschillen tussen inwoners zijn groot. Wie goed verzekerd is of voldoende geld heeft, heeft snel toegang tot passende zorg. Sommige huishoudens organiseren extra ondersteuning zelf, bijvoorbeeld door particuliere hulp in te huren of een zorgverlener uit het buitenland in huis te nemen. Voor anderen zijn de mogelijkheden beperkter. Daardoor stellen mensen zorg vaker uit of proberen klachten zelf op te vangen. Familie of bekenden springen dan bij wanneer dat nodig is. Problemen kunnen hierdoor verergeren, waardoor uiteindelijk zwaardere zorg nodig is.

Vrije tijd georganiseerd door vraag en aanbod

Vrije tijd speelt zich in Hannelswert vooral af in en rond de stad, waar het aanbod aan sport, cultuur, horeca en evenementen groot is. Veel activiteiten worden georganiseerd door bedrijven, waardoor inwoners kunnen kiezen uit een breed en voortdurend veranderend aanbod.

Het aanbod ontwikkelt zich op basis van vraag. Activiteiten die veel bezoekers trekken groeien door en trekken nieuwe investeringen aan. Nieuwe concepten, evenementen en vormen van ontspanning volgen elkaar snel op.

De hoeveelheid vrije tijd verschilt tussen inwoners. Mensen met een hoger inkomen kunnen meer diensten uitbesteden en gebruikmaken van een groot aanbod aan activiteiten. Voor anderen speelt werk een grotere rol in het dagelijks leven en zijn de mogelijkheden beperkter.

De Friese taal en identiteit blijven zichtbaar in cultuur, media, evenementen en delen van het dagelijks leven. Tegelijk wordt de regio internationaler en diverser. Daardoor zijn Fries en Friese tradities niet voor iedereen vanzelfsprekend, maar vormen zij één van de vele identiteiten die in de regio naast elkaar bestaan.

Welzijn en gezondheid ongelijk verdeeld

In Hannelswert hangen gezondheid en welzijn sterk samen met leefstijl, werk en financiële mogelijkheden. Het dagelijks leven is ingericht op gemak. Eten is overal beschikbaar en vaak direct mee te nemen, te bestellen of thuis te laten bezorgen. Er is veel keuze, zowel gezond als ongezond, maar producten die snel, aantrekkelijk en betaalbaar zijn hebben een prominente plek in het dagelijks leven.

Gezondheid wordt vooral gezien als een individuele verantwoordelijkheid. Inwoners maken zelf keuzes over voeding, beweging en leefstijl. Bedrijven spelen daarop in met een breed aanbod aan producten en diensten.

Tegelijk vraagt het leven veel van mensen. De druk om te presteren, jezelf te ontwikkelen en economisch mee te blijven doen is groot. Voor mensen met voldoende tijd, geld en kennis zijn er veel mogelijkheden om in hun gezondheid te investeren. Voor anderen is dat minder vanzelfsprekend.
Daardoor ontstaan duidelijke verschillen in gezondheid en welzijn. Sommige inwoners ervaren veel grip op hun leven, terwijl anderen te maken krijgen met overgewicht, chronische ziekten, burn-outklachten of eenzaamheid.

Veiligheid ongelijk verdeeld

In Hannelswert hangt veiligheid steeds sterker samen met inkomen. Mensen en bedrijven die daar de middelen voor hebben, investeren in beveiliging, toezicht en gecontroleerde toegang tot gebouwen en woongebieden. Op veel plekken is veiligheid daarmee een dienst die georganiseerd en ingekocht kan worden.

De verschillen tussen inwoners zijn groot en zichtbaar in het dagelijks leven. Niet iedereen profiteert in dezelfde mate van de economische kansen in de regio. Financiële problemen, schulden, dakloosheid en onzekerheid over werk komen daardoor vaker voor bij bepaalde groepen. Dit kan leiden tot gevoelens van frustratie, uitsluiting en wantrouwen, waardoor spanningen tussen groepen toenemen.

In sommige delen van de regio vertaalt zich dat in meer overlast, diefstal, fraude en andere vormen van kleine criminaliteit. Veiligheid wordt daardoor niet overal op dezelfde manier ervaren. Waar de ene inwoner zich vrij en beschermd voelt, heeft een ander regelmatig te maken met onveilige situaties in de directe omgeving.

De economie van Hannelswert

Een internationale en innovatieve economie

De economie van Hannelswert draait om handel, ondernemerschap en innovatie. Dankzij de goede verbindingen over water, weg en spoor is de regio een belangrijke plek voor bedrijven die producten, diensten en kennis uitwisselen met de rest van Nederland en het buitenland.

Werk is vooral te vinden in gespecialiseerde sectoren zoals watertechnologie, energie, voedselverwerking, logistiek en digitale dienstverlening. Eenvoudiger en arbeidsintensief werk vindt vaker plaats in regio's waar de kosten lager zijn. In Hannelswert ligt de nadruk op kennis, techniek en dienstverlening.

De sterke economie zorgt voor veel werkgelegenheid, hoge inkomens en een breed aanbod aan producten en diensten. Nieuwe technologieën worden snel toegepast en inwoners profiteren van een hoog voorzieningenniveau en veel keuzevrijheid in het dagelijks leven.

De invloed van de markt is zichtbaar in het dagelijks leven. Winkels, horeca, sportvoorzieningen en andere diensten veranderen voortdurend mee met de vraag van inwoners. Nieuwe concepten verschijnen snel, terwijl aanbod waarvoor weinig belangstelling bestaat weer verdwijnt.

Ondernemerschap speelt een grote rol in de regio. Veel mensen starten een bedrijf, werken als zelfstandige of investeren in nieuwe ideeën. Bedrijven groeien, fuseren of worden overgenomen wanneer daar kansen voor zijn. Hierdoor blijft de economie voortdurend in beweging.

Bedrijven spelen niet alleen een grote rol in de economie, maar hebben ook invloed op de ontwikkeling van de regio. Via brancheorganisaties, samenwerkingsverbanden en lobby oefenen zij invloed uit op beleid en investeringskeuzes. Economische belangen wegen daardoor vaak zwaar mee in publieke besluitvorming.

Meer inkomen, meer mogelijkheden

In Hannelswert vormen werk en geld de basis van het dagelijks leven. Wie werkt, onderneemt of investeert, kan zijn inkomen vergroten en daarmee meer keuzes maken in wonen, zorg en vrije tijd. Succes is zichtbaar en ondernemerschap wordt beloond.

Veel mensen hebben meerdere inkomstenbronnen, zoals een baan, opdrachten als zelfstandige, een eigen bedrijf of inkomen uit beleggingen en vermogen. Inkomsten bewegen mee met economische ontwikkelingen en de vraag vanuit de markt. Tegelijk ligt de verantwoordelijkheid voor financiële zekerheid vooral bij inwoners zelf.

De economie biedt veel kansen, maar vraagt ook flexibiliteit. Mensen wisselen vaker van baan, combineren verschillende soorten werk of ontwikkelen voortdurend nieuwe vaardigheden. Wie zich weet te onderscheiden, kan snel doorgroeien en vermogen opbouwen.

Niet iedereen profiteert in dezelfde mate van deze mogelijkheden. Mensen met een lager inkomen hebben minder ruimte om te sparen, te investeren of financiële tegenvallers op te vangen. Een groot deel van hun inkomen gaat op aan vaste lasten, waardoor er minder ruimte is voor andere keuzes.

Problemen kunnen zich daardoor sneller opstapelen en doorwerken in andere delen van het leven, zoals gezondheid, wonen en sociale contacten.

Een leven lang leren en presteren

In Hannelswert is onderwijs sterk gericht op werk en economische kansen. Opleidingen sluiten nauw aan op de behoeften van bedrijven en sectoren waar veel vraag naar is, zoals techniek, handel, energie, logistiek en voedsel. In de stad is een breed aanbod van publieke en private opleidingen, met verschillen in kwaliteit, reputatie en prijs.

Bedrijven spelen een belangrijke rol in het onderwijs. Studenten doen veel praktijkervaring op via stages, projecten en samenwerkingen met werkgevers. Daarbij gaat het niet alleen om kennis en vaardigheden, maar ook om het opbouwen van een netwerk dat later kan helpen bij het vinden van werk of nieuwe kansen.

Leren stopt niet na de opleiding. Veel mensen volgen gedurende hun loopbaan cursussen en trainingen om hun kennis actueel te houden of door te groeien naar ander werk. Ook werkgevers investeren hierin, omdat goed opgeleide medewerkers belangrijk zijn om concurrerend te blijven en nieuwe ontwikkelingen bij te houden.

Prestaties spelen een grote rol. Werkgevers kijken niet alleen naar diploma's, maar ook naar ervaring, vaardigheden en resultaten. Deze manier van organiseren haalt veel talent en ambitie naar boven en stimuleert mensen om zich te blijven ontwikkelen. Tegelijk blijft de druk om mee te komen, jezelf te bewijzen en relevant te blijven voortdurend aanwezig.

Het risico is dat mensen zichzelf blijven vergelijken met anderen en het gevoel hebben voortdurend te moeten investeren in hun kennis, netwerk en carrière. Dit kan leiden tot stress, burn-outklachten en mentale vermoeidheid.

De leefomgeving in Hannelswert

Landschap gevormd door economie

Het landschap van Hannelswert is intensief gebruikt en duidelijk gevormd door economische keuzes. In en rond de stad liggen woonwijken, bedrijventerreinen en infrastructuur dicht bij elkaar. Hoogbouw, appartementen en verschillende woningtypen wisselen elkaar af, afhankelijk van waar vraag naar is.

Aan de randen van de stad liggen bedrijventerreinen met kantoren, productiebedrijven, distributiecentra en datacenters, vaak langs water en hoofdwegen. Ook daarbuiten wordt ruimte efficiënt benut voor landbouw, energieopwekking en bedrijvigheid. Windmolens en zonnevelden maken zichtbaar onderdeel uit van het landschap.

In Hannelswert staan snelheid en bereikbaarheid centraal. Wegen, logistieke routes en verbindingen met andere regio's zijn goed ontwikkeld en worden intensief gebruikt. Verplaatsing is vooral individueel georganiseerd, met veel gebruik van auto's en andere vormen van flexibel vervoer. Zelfrijdende voertuigen, slimme verkeerssystemen en geautomatiseerde bezorgdiensten zijn een vanzelfsprekend onderdeel van het dagelijks leven.

Wonen, werken en produceren lopen vaak door elkaar heen, waardoor het landschap minder eenduidig is. De druk op ruimte is groot en natuur moet concurreren met andere functies. Daardoor liggen natuurgebieden vaak op plekken waar minder economische activiteit plaatsvindt. Sommige gebieden worden ontwikkeld voor recreatie en ontspanning, maar zijn alleen tegen betaling toegankelijk.

Klimaat, natuur en water als economische afweging

In Hannelswert worden keuzes rond klimaat, natuur en water vooral gemaakt op basis van kosten, opbrengsten en risico's. Grond, water en natuur hebben een economische functie en worden gebruikt voor wonen, energie, landbouw, recreatie of bedrijvigheid.

Waterbeheer is vooral gericht op het beschermen van woningen, bedrijven en infrastructuur. Op plekken waar veel economische waarde aanwezig is, wordt geïnvesteerd in dijken, gemalen en andere maatregelen tegen droogte en wateroverlast. Gebieden met minder economische betekenis krijgen minder prioriteit.

Ook klimaatmaatregelen worden vooral genomen wanneer zij schade voorkomen of economische kansen opleveren. Windmolens, zonnevelden, waterberging en andere projecten worden ontwikkeld door bedrijven, investeerders en grondeigenaren als daar een goede businesscase voor is.

Natuur maakt onderdeel uit van dezelfde afweging. Gebieden die waarde hebben voor recreatie, energieopwekking of vastgoedontwikkeling worden actief beheerd en onderhouden. Op andere plekken staat natuur onder druk door de vraag naar ruimte voor woningen, infrastructuur en bedrijvigheid.

Hierdoor ontstaat een landschap waarin economische functies vaak voorrang krijgen. Windmolens, zonnevelden, waterberging en bebouwing zijn op veel plekken zichtbaar aanwezig. Natuurgebieden zijn er nog steeds, maar krijgen niet overal dezelfde ruimte. De kwaliteit van natuur en biodiversiteit verschilt daardoor sterk per gebied.

Wonen gestuurd door vraag en aanbod

Wonen in Hannelswert concentreert zich vooral in en rond de stad, dicht bij werk, voorzieningen en belangrijke verbindingen. Nieuwe woongebieden ontstaan waar vraag is en waar ontwikkelaars mogelijkheden zien. De stad groeit daardoor verder en neemt geleidelijk omliggende dorpen en gebieden op.

De woningvoorraad is breed en verandert voortdurend. Appartementen, hoogbouw, tijdelijke woonvormen en grotere woningen liggen vaak dicht bij elkaar. Er wordt snel gebouwd en aangepast aan nieuwe woonwensen, waardoor buurten een gevarieerd karakter hebben.

De overheid speelt een beperkte rol in de woningmarkt. Regels zijn minder streng en ontwikkelaars hebben veel ruimte om nieuwe projecten te realiseren. Koopwoningen en particuliere huur vormen het grootste deel van het aanbod. Mensen verhuizen regelmatig wanneer werk, inkomen of woonwensen veranderen.

De verschillen tussen inwoners zijn duidelijk zichtbaar in het wonen. Wie een hoog inkomen of vermogen heeft, woont vaak op aantrekkelijke locaties met veel comfort en voorzieningen. Mensen met een lager inkomen wonen vaker kleiner, delen woonruimte of hebben minder zekerheid over hun woonsituatie. In sommige buurten leidt dit tot intensief gebruik van woningen en achterblijvend onderhoud. Wie onvoldoende inkomen of vermogen heeft, is aangewezen op tijdelijke woonoplossingen of raakt zonder vaste woonplek.

Voor ouderen zijn er commerciële woonconcepten met zorg en aanvullende dienstverlening. Historische panden blijven bestaan waar ze aantrekkelijk zijn voor bewoners, bezoekers of investeerders, maar maken op andere plekken plaats voor nieuwe ontwikkelingen.

Landbouw gericht op rendement

Landbouw in Hannelswert draait om vraag, prijs en rendement. Boeren produceren wat verkoopt en passen hun bedrijf daarop aan. Keuzes worden vooral bepaald door de markt en wat economisch aantrekkelijk is.

Bedrijven zijn vaak grootschalig en efficiënt ingericht. Grote stallen, uitgestrekte percelen en vergaande automatisering bepalen het beeld. Technologie wordt ingezet om opbrengsten te verhogen, kosten te verlagen en snel in te spelen op veranderingen in de markt. Sommige bedrijven produceren grote volumes voor internationale markten, terwijl andere zich richten op producten waarvoor consumenten meer willen betalen.

De landbouw is sterk verbonden met de rest van de wereld. Grondstoffen, kennis, arbeid en producten bewegen zich voortdurend tussen regio's en landen. Bedrijven zijn afhankelijk van internationale handelsstromen en ontwikkelingen op de wereldmarkt.

Dit is zichtbaar in het landschap. Grote percelen, gespecialiseerde bedrijven en grootschalige stallen bepalen op veel plekken het beeld. De focus op productie en efficiëntie zorgt voor hoge opbrengsten, maar legt ook druk op bodem, water, luchtkwaliteit en biodiversiteit. Het landschap heeft daardoor een productief en functioneel karakter.

Hoe voelt het om in Hannelswert te leven?

Leven in Hannelswert voelt energiek en vol kansen. De stad bruist, met werk, voorzieningen en ontmoetingsplekken dichtbij. Er is veel keuze in hoe mensen hun leven inrichten en het dagelijks leven is ingericht op gemak: producten en diensten zijn eenvoudig beschikbaar, vaak direct en op maat. Concurrentie tussen bedrijven zorgt voor voortdurende vernieuwing en een hoog niveau van dienstverlening. De sterke economie creëert veel werkgelegenheid, een hoog welvaartsniveau en een breed aanbod aan voorzieningen. Wie aansluiting vindt in de economie kan geld verdienen, zich ontwikkelen en een levensstijl opbouwen die zichtbaar is voor anderen.

Werk, ondernemerschap, inkomen en vermogen bepalen iemands positie. Succes geeft toegang tot betere woningen, onderwijs en voorzieningen. Status speelt mee in hoe mensen zich presenteren en welke keuzes zij maken. Deze manier van organiseren stimuleert ambitie, talent en ondernemerschap. Mensen worden uitgedaagd om kansen te benutten, zichzelf te ontwikkelen en het beste uit zichzelf te halen. Tegelijk vraagt dit om voortdurende inzet. Het tempo ligt hoog en inkomen kan wisselen, waardoor mensen zich steeds moeten aanpassen en blijven presteren.
Dat is niet voor iedereen haalbaar. Voor een deel van de inwoners draait het dagelijks leven om rondkomen. Inkomen is onzeker of beperkt, terwijl vaste lasten doorlopen. Schulden en stress maken het lastig om vooruit te kijken. Wie uitvalt door ziekte of andere tegenslagen merkt dat het moeilijk kan zijn om opnieuw zekerheid op te bouwen en aansluiting te vinden.

In de stad zijn verschillen zichtbaar. In sommige wijken zijn winkels, sportvoorzieningen en horeca ruim aanwezig en goed onderhouden. In andere buurten staan voorzieningen onder druk, is er vaker leegstand en speelt overlast op straat een grotere rol. Dat beïnvloedt hoe mensen zich bewegen, waar zij zich veilig voelen en met wie zij in contact komen.

De economische groei van Hannelswert legt ook druk op natuur, landschap en klimaat. De vraag naar woningen, bedrijven, infrastructuur en recreatie blijft toenemen, waardoor de beschikbare ruimte intensief wordt gebruikt. Natuur en landschap moeten voortdurend concurreren met andere functies. Technologie helpt om efficiënter met energie, grondstoffen en ruimte om te gaan, maar neemt deze druk niet weg.

Voor sommigen voelt Hannelswert als een plek vol mogelijkheden en vrijheid. Voor anderen als een omgeving waarin het moeilijk is om mee te komen of een stabiele basis te vinden.